

Õiguskantsler

Urmas Astel
vallavanem
Palamuse Vallavalitsus
vald@palamuse.ee

Teie nr

Meie 05.09.2014 nr 7-8/140575/1403693

Soovitus õiguspärasuse ja hea halduse tava järgimiseks Isikute pöördumiste menetlemine

Lugupeetud vallavanem

Alustasin omal algatusel menetlust, et teada saada, kas ja kuidas järgitakse Palamuse Vallavalitsuses isikute pöördumiste menetlemisel põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtet ning hea halduse tava.

Menetluse käigus pöördusin teabe nõudmisega Teie poole. Soovin Teid ja Teie ametnikke tänada mulle antud teabe ja selgituste eest.

Tutvunud Palamuse Vallavalitsusest laekunud teabe ja selgitustega ning analüüsinud õiguslikku regulatsiooni, leian, et

üldjuhul on vallavalitsus isikute pöördumiste menetlemisel järginud põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtet ning hea halduse tava. Nii on isikute pöördumistele üldjuhul vastatud korrektselt ja õigeaegselt.

Samas selgus, et vallavalitsuse töös on esinenud mõningaid eksimusi haldusaktides vaidlustamisviidete märkimisega, vaidemenetlusega ja avaliku teabe seaduse järgimisega.

Seetõttu soovitan Teil õiguspärasuse ja hea halduse tava tagamiseks tõsta asutuses haldusmenetlusel teadlikkust, korraldades vastava infopäeva, koolituse jms.

Teie vastust käesolevale kirjale ja minu soovitudele ootan võimalusel **hiljemalt 06.10.2014.**

Järgnevalt selgitan Teile, kuidas ma eeltoodud seisukohale jõudsin. Selleks kirjeldan kõigepealt menetluse asjaolusid ja käiku ning seejärel selgitan lähemalt oma seisukohta.

I Menetluse asjaolud ja käik

1. Menetluse raames palusin 30.04.2014 vallavalitsuselt teavet isikute pöördumiste menetlemise kohta, sealhulgas dokumendiregistris olevatele juurdepääsupäsupiiranguteta dokumentidele juurdepääsu, märgukirjadele ja selgitustaotlustele vastamise ning ka taotluste osaliselt ja

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

täielikult rahuldamata jätmise kohta.¹ Samuti palusin vallavalitsusel edastada valikuliselt isikute pöördumisi ja vallavalitsuse vastuskirju, mis puudutasid kohaliku omavalitsuse pädevust ja ülesandeid.

2. Vallavalitsus vastas teabe nõudmisele 03.07.2014.² Vallavalitsus märkis, et vallavalitsusele ei esitatud 2013. aastal ühtegi märgukirja ega selgitustaotlust õiguskantsleri palutud valdkondades. Samuti lisati, et vallavalitsusele ei esitatud 2013. aastal taotlusi, mis jäeti läbi vaatamata või osaliselt või täielikult rahuldamata, haridusteenuste, detailplaneeringu koostamise algatamise ning projekteerimistingimuste ja ehitusloa/kasutusloa väljastamisega seonduvalt.

3. Kuna edastatud teave oli õiguskantsleri seisukoha kujundamiseks vähene, palus õiguskantsleri nõunik 11.07.2014 vallavalitsusel teavet täpsustada. Samuti tegi õiguskantsleri nõunik valiku kirjavahetusest vallavalitsuse dokumendiregistri alusel ja palus edastada kirjavahetuse.³

4. Palamuse Vallavalitsus edastas palutud teabe 08.08.2014 ja 02.09.2014.⁴

II Õiguskantsleri seisukoht

5. Keskendun menetluse käigus tuvastatud asjaoludele, mille puhul leidsin, et vallavalitsus ei ole järginud põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtet ning hea halduse tava.

Juurdepääs avalikule teabele

6. Kontrollimisel ilmnes, et osadele dokumendiregistris sisalduvatele elektroonilistele dokumentidele, millele ei olnud juurdepääsupiirangut kehtestatud, ei olnud juurdepääs võimalik.⁵ Samas märgiti vallavalitsuse 03.07.2014 vastuskirjas, et dokumendiregistris registreeritud elektroonilistele dokumentidele, millele ei ole juurdepääsupiirangut kehtestatud, on tagatud juurdepääs dokumendiregistri kaudu. Samuti jäi osade dokumentide puhul selgusetuks, kas tegemist on juurdepääsupiiranguga teabega või mitte.⁶

Leian, et nii ei järgita vallavalitsuses avaliku teabe seadust.

7. Avaliku võimu valduses olevale informatsioonile juurdepääsu võimaldamist käsitlevad põhiseaduse (PS) § 44 lõiked 1 ja 2. Need sätted näevad ette, et igapähele on õigus vabalt saada üldiseks kasutamiseks levitatavat informatsiooni ning kõik riigiasutused, kohalikud omavalitsused ja nende ametiisikud on kohustatud seaduses sätestatud korras andma isikule tema nõudel informatsiooni oma tegevuse kohta, välja arvatud andmed, mille väljaandmine on seadusega keelatud, ja eranditult asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud andmed. Sealjuures on avalik-õiguslikku päritolu informatsiooni kättesaadavuse osas kõrgendatud nõuded. See peab olema hõlpsamini kättesaadav, kuna see on vajalik demokraatlikus ühiskonnas nõutava võimu läbipaistvuse tagamiseks ja ühiskonnaelus osalemiseks.⁷ Avalikule teabele juurdepääsu reguleerib täpsemalt avaliku teabe seadus (AvTS).

¹ Õiguskantsleri Kantselei 30.04.2014 kiri nr 7-8/140575/1401934.

² Palamuse Vallavalitsuse 03.07.2014 kiri nr 21-69/412.

³ Õiguskantsleri nõuniku 11.07.2014 ja 29.08.2014 e-kirjad.

⁴ Palamuse Vallavalitsuse 08.08.2014 kiri nr 21-69/412-1, Palamuse vallasekretäri 02.09.2014 e-kiri.

⁵ Vt nt dokumendiregistris registreeritud kirjad nr 6-33/662/2014; 20-10/633/2014; 2-2/612/2014; 12-4/570/2014; nr 2-2/548/2014; nr 21-72/541/2014 jne.

⁶ Vt nt dokumendiregistris registreeritud kirjad nr 21-29/568/2014; nr 17-18/560/2014; nr 2-2/555/2014; nr 7-4/554/2014; nr 18-1/549/2014; nr 6-33/544/2014; 7-20/543/2014 jne.

⁷ N. Parrest, P. Roosma – Kommentaarid PS §-le 44. Ü. Madise jt (toim). Põhiseaduse kommenteeritud väljaanne. Kolmas täiendatud väljaanne. Tallinn 2012, p 3.2. Kättesaadav arvutivõrgus: <http://pohiseadus.ee/ptk-2/pg-44/>.

8. AvTS § 3 lõike 1 järgi on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Avalikule teabele juurdepääsu võib piirata seaduses sätestatud korras (AvTS § 3 lg 2).

9. AvTS §-s 4 on sätestatud avalikule teabele juurdepääsu võimaldamise põhimõtted. Demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igäihe õiguste, vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks on teabevaldajad kohustatud tagama juurdepääsu nende valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras (lg 1). Teabele juurdepääsu tuleb tagada igäihele võimalikult kiirel ja hõlpsal viisil (lg 2). Teabele juurdepääsu võimaldamisel peab olema tagatud isiku eraelu puutumatus ja autoriõiguste kaitse (lg 3).

10. Teabele juurdepääsu tagamiseks peab kohaliku omavalitsuse asutus dokumendiregistrit. AvTS § 11 lõike 1 järgi on asutuse dokumendiregister digitaalselt peetav andmekogu, mida asutusse saabunud ja asutuses koostatud dokumentide registreerimiseks ja neile juurdepääsu tagamiseks peab riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus või avalik-õiguslik juriidiline isik.

11. Saabunud ja väljasaadetud dokumentide kohta tuleb dokumendiregistrisse muuhulgas kanda dokumendi suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud (AvTS § 12 lg 3 p 6). Juurdepääsupiirangute seadmisel tuleb lähtuda eelkõige AvTS 5. peatükist ja juurdepääsupiirangu korral tuleb näidata ka piirangu kehtestamise õiguslik alus (viide AvTS-i normile). Piiratud juurdepääsuga teabeks loetakse teavet, millele juurdepääs on seadusega kehtestatud korras piiratud, ning asutuse juht võib kehtestada teabele juurdepääsupiirangu, tunnistades teabe asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks (AvTS § 34). AvTS § 35 sätestab teabe asutusesiseseks tunnistamise alused ja AvTS § 36 reguleerib teavet, mida on keelatud asutusesiseseks kasutamiseks tunnistada.⁸

12. Juba 01.01.2009 jõustus avaliku teabe seaduse muudatus, mille kohaselt tuleb dokumendid teha kättesaadavaks elektrooniliselt nii, et need asuvad huvitatud isikust n-õ ühe kliki kaugusel. Nimelt sätestab AvTS § 12 lg 4¹, et dokumendiregistris registreeritud ja asutuse dokumendihaldussüsteemis sisalduvatele elektroonilistele dokumentidele, millele ei ole juurdepääsupiirangut kehtestatud, tagatakse juurdepääs dokumendiregistri kaudu, välja arvatud dokumentidele, mis avaldatakse Riigi Teatajas.

13. Eelnevast tulenevalt soovitan vallavalitsusel vajadusel kanda dokumendiregistrisse dokumentide suhtes kehtiv juurdepääsupiirang ja võtta kiiremas korras kasutusele meetmed, et dokumendiregister võimaldaks ligipääsu ka juurdepääsupiiranguteta elektroonilistele dokumentidele.

Pöördumistele suuline vastamine

14. Kontrollimisel ilmnes, et üksikutel juhtudel puudus vallavalitsuse kirjalik vastus isiku kirjalikule pöördumisele.⁹ Samas ei tuvastatud, et vallavalitsus oleks isiku pöördumisele üldse reageerimata jätnud. Vallavalitsuse väitel lahendati pöördumised telefonivestluste ja kohtumiste teel.

⁸ Vt ka Avaliku teabe seaduse üldjuhend. Andmekaitse Inspektsioon. Kinnitatud 17.05.2010, kättesaadav arvutivõrgus: <http://www.aki.ee/est>.

⁹ Vt nt L. K. jt Palamuse valla elanike 05.08.2013 märgukiri seoses koera pidamisega (nr 21-72/656); T. A. 09.10.2013 märgukiri (nr 2-2/902) seoses ranitsatoetuse maksimisega.

15. Isiku õigus saada vastuseid oma pöördumistele riigiasutuste poole tuleneb juba PS §-s 14 sätestatud õigusest menetlusele. Riigikohus on märkinud, et isikute pöördumistele korrektne ja õigeaegne vastamine on põhiõiguse menetlusele tagamise lähtekoht.¹⁰ Lisaks sätestab PS § 46, et igal ajal on õigus pöörduda märgukirjade ja avaldustega riigiasutuste, kohalike omavalitsuste ja nende ametiisikute poole. Vastamise korra sätestab PS § 46 lause 2 järgi seadus. Sisuliselt tuleneb eeltoodud põhiseaduse sätetest igal ajal õigus saada oma pöördumisele vastus.¹¹ Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamist reguleerib märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus (MSVS).

16. MSVS § 5 lõike 8 kohaselt vastatakse isikule märgukirjas või selgitustaotluses esitatud aadressil (faksi number, posti- või elektronposti aadress) kirjalikult või kokkuleppel muul viisil. Märgukirjas esitatud seisukoha või ettepaneku mitteametlikul selgitustalasel selgitatakse vastuses arvestamata jätmise põhjust. Selgitustaotlusele vastamisel antakse isikule taotluses soovitud teave või õiguslane selgitus või põhjendatakse selle andmisest keeldumist. Vastuvõtul viibinud isiku pöördumisele võib vastata suuliselt vastuvõtu ajal. Seega, tulenevalt MSVS § 5 lõikest 8 saab isiku märgukirjale või selgitustaotlusele vastata kirjalikult või kokkuleppel muul viisil.

17. Suuline suhtlus on tõepoolest sageli lihtsam, kiirem ja kergem probleemide lahendamiseks – seetõttu ei saa seda taunida. Samas tuleb märkida, et vastuse parema arusaadavuse huvides on mõistlik anda isikule tagasisidet tema pöördumise menetlemise kohta ka kirjalikult. Samuti annab kirjalikult vastamine parema ülevaate vallavalitsuse tegevusest, kuna kirjalikud dokumendid on asutuse "mälu".

18. Kuigi MSVS § 5 lg 8 võimaldab isiku pöördumisele vastata kokkuleppel ka suuliselt, siis **soovitan vallavalitsusel siiski kaaluda isiku kirjalikule pöördumisele vastamist ka kirjalikult, kui see võib olla vajalik selguse huvides vms.**

Haldusaktides vaidlustamisviidete puudumine

19. Menetluse käigus ilmnes, et paljudel juhtudel puudusid Palamuse valla haldusaktides vaidlustamisviited.¹²

20. Haldusmenetluse seaduse (HMS) kohaselt peab haldusaktis olema viide haldusakti vaidlustamise võimaluste, koha, tähtaja ja korra kohta (HMS §-d 56 ja 57). Vaidlustamisviite haldusaktis märkimine on üks haldusmenetluse üldpõhimõtetest, aga ka PS §-st 15 tulenev nõue.¹³

21. Eelnevalt tulenevalt **soovitan vallavalitsusel edaspidiselt haldusaktides ära tuua viide haldusakti võimaluste, koha, tähtaja ja korra kohta.** Seejuures rõhutan, et kõik elloetletud aspektid (võimalus, koht, tähtaeg, kord) on olulised.

¹⁰ Vt RKHKo 19.04.2010 nr 3-3-1-4-10, p 12.

¹¹ O. Kask. Kommentaar §-le 46. - Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. Kolmas täiendatud väljaanne, Tallinn, 2012, kumm 3. Kättesaadav arvutivõrgus: <http://pohiseadus.ee/ptk-2/pg-46/>.

¹² Vt nt Palamuse Vallavalitsuse 23.01.2013 korraldus nr 9 „Puudega lapse hooldajale hooldajatoetuse määramine“; Palamuse Vallavalitsuse 07.08.2014 korraldus nr 227 „Eluruumi üürile andmine“; Palamuse Vallavalitsuse 25.09.2013 korraldus nr 278 „Eluruumi üürile andmine“; Palamuse Vallavalitsuse 23.12.2013 korraldus nr 364 „Korraldatud jäätmeveoga mitteliitumine“; Palamuse Vallavalitsuse 23.12.2013 korraldus nr 366 „Korraldatud jäätmeveoga mitteliitumine“; Palamuse Vallavalitsuse 23.12.2013 korraldus nr 368 „Eluruumi üürile andmine“;

¹³ RKHKm 09.05.2007, nr 3-3-1-23-07, p 13.

Haldusaktides sisalduvad mittekorrekted vaidlustamisviited

22. Kontrollimisel ilmnes, et juhul, kui vallavalitsus jätab isiku sotsiaaltoetuse taotluse rahuldamata, siis on vastavas vallavalitsuse korralduses märgitud, et „Korraldust on võimalik vaidlustada, esitades vaide Palamuse Vallavalitsusele või kaebuse Tartu Halduskohtule (Kalevi 1 Tartu) 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavakstegemisest.“¹⁴

Leian, et antud vaidlustamisviide ei ole täiesti korrektne.

23. Vastavalt sotsiaalhoolekande seaduse § 33 lõikele 3 on isikul juhul, kui ta ei nõustu kohaliku omavalitsuse eelarvest rahastatava sotsiaalteenuse, sotsiaaltoetuse, vältimatu sotsiaalabi või muu abi andmise või sellest keeldumise otsusega, õigus esitada vaie maavanemale. Kuna sotsiaalhoolekande seadus ei reguleeri täpsemalt vaide esitamise tähtaega ja korda, siis selles osas kohaldub haldusmenetluse seadus (eelkõige HMS 5. ptk). Samuti võib isik esitada kaebuse haldusakti tühistamiseks halduskohtule 30 päeva jooksul haldusakti teatavaks tegemisest arvates (HKMS § 46 lg 1) halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

24. Seega juhul, kui kohalik omavalitsus jätab isiku sotsiaaltoetuse taotluse rahuldamata, saab haldusakti vaidlustada vaide esitamisega maavanemale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras ja kaebuse esitamisega halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

25. Lähtudes eelnevast **soovitan vallavalitsusel edaspidiselt sotsiaaltoetuste ja ka sotsiaalteenuste taotluste puhul haldusakti andmisel märkida korrektne** (sh kellele vaie esitatakse ning millises korras) **vaidlustamisviide**.

Vaide menetlemine

26. Menetluse käigus selgus, et vallavalitsus ei järgi alati vaide läbivaatamise tähtaega.¹⁵ Samuti ilmnes, et juhul, kui vallavalitsus jätab vaide rahuldamata, siis on vastavas korralduses (vaideotsuses) märgitud, et „Korralduse peale on õigus esitada kaebus Tartu Halduskohtule (Kalevi 1 Tartu linnas) 30 päeva jooksul käesoleva korralduse teatavakstegemisest arvates.“¹⁶ Leian, et antud vaidlustamisviide ei ole täiesti korrektne ning on mõneti eksitav.

27. Vaidemenetlus on reguleeritud HMS 5. peatükis.¹⁷ HMS §-s 76 on sätestatud vaidele esitatavad nõuded. Muu hulgas tuleb vaites märkida põhjused, miks vaide esitaja leiab, et haldusakt või toiming rikub tema õigusi, vaide esitaja selgelt väljendatud nõue ning vaide esitaja kinnitus selle kohta, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust (HMS § 76 lg 2 p-d 4-6).¹⁸ Kui vaie ei vasta nõuetele, siis aitab haldusorgan puudused kõrvaldada või annab isikule 10-päevase tähtaja puuduste kõrvaldamiseks (HMS § 78).

¹⁴ Vt Palamuse Vallavalitsuse 21.02.2013 korraldus nr 44; Palamuse Vallavalitsuse 21.02.2013 korraldus nr 45; Palamuse Vallavalitsuse 25.06.2013 korraldus nr 190.

¹⁵ Isik esitas vaide Palamuse Vallavalitsuse 23.05.2013 korraldusele nr 169 „Korraldatud jäätmeveoga liitumine“ (korraldatud jäätmeveost liitumisest mittevabastamine) 29.05.2013, mis registreeriti vallavalitsuses 30.05.2013 nr 2-2/480-1. Vallavalitsus lahendas vaide 25.06.2013 (Palamuse Vallavalitsuse 25.06.2013 korraldus nr 205 „Palamuse Vallavalitsuse 23.05.2013 korraldusele nr 169 „Korraldatud jäätmeveoga liitumine“ esitatud vaide lahendamine“).

¹⁶ Palamuse Vallavalitsuse 25.06.2013 korraldus nr 205 „Palamuse Vallavalitsuse 23.05.2013 korraldusele nr 169 „Korraldatud jäätmeveoga liitumine“ esitatud vaide lahendamine“.

¹⁷ Jäätmeseadus ei ole reguleeri vaidemenetlust. Jäätmeseaduse § 1 lõikest 4 kohaldatakse selles seaduses ettenähtud haldusmenetlusele haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades jäätmeseaduse erisusi.

¹⁸ Antud juhul on isiku 29.05.2013 pöördumine, mis registreeriti vallavalitsuses 30.05.2013 nr 2-2/480-1, käsitatav küll vaidena, kuid ei vasta HMS § 76 sätestatud nõuetele.

28. Vaidemenetluses kontrollib haldusorgan haldusakti õiguspärasust ja otstarbekust (HMS § 83 lg 1). Mis puutub vaidemenetluse olemusse, siis vaidemenetlus on vaidlustamistähtaegadega piiratud õiguskaitsemenetlus, milles haldusorgan toimib sisuliselt pea samamoodi nagu halduskohus.¹⁹ Täpsemalt on tegemist alternatiivse haldusõigussuhtest tekkinud vaidluste lahendamise korraga.²⁰

29. Tulenevalt HMS § 84 lõikest 1 tuleb vaie lahendada 10 päeva jooksul. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib vaiet läbivaatav haldusorgan vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra (HMS § 84 lg 2).

30. Haldusorgani volitused vaide läbivaatamisel on sätestatud HMS §-s 85. Nii on haldusorganil vaiet sisuliselt lahendades õigus vaideotsusega:

- 1) rahuldada vaie ja tunnistada haldusakt kas täielikult või osaliselt kehtetuks ning kõrvaldada haldusakti faktilised tagajärjed;
- 2) teha ettekirjutus haldusakti andmiseks, toimingu sooritamiseks või asja uueks otsustamiseks;
- 3) teha ettekirjutus toimingu tagasitaitmiseks;
- 4) jätta vaie rahuldamata.

31. Kui haldusorgan on vaide läbi vaadanud ja otsustanud, kuidas seda lahendada, tuleb tal oma otsustusele anda vastav vorm. Tulenevalt HMS § 86 lg lausest 1 tuleb vaideotsus vormistada kirjalikult.

32. Vaideotsuses tuleb märkida resolutsioon vaide lahendamise kohta (HMS § 86 lg 1 l 2). Haldusakti resolutsiooni puhul on tegemist haldusorgani poolse õigusliku otsustusega üksikjuhtumi kohta ja lähtuvalt õigusselguse põhimõttest peab see otsustus tulema eraldi sõnaselgelt välja.²¹

33. Kuna vaideotsuse näol on tegemist haldusaktiga HMS § 51 lõike 1 tähenduses,²² siis vaide rahuldamata jätmisel peab vaideotsus olema põhjendatud (HMS § 86 lg 2 l 1). Riigikohtu hinnangul tuleb vaiet läbivaataval haldusorganil seda nõuet täites põhjendada, miks ta leiab, et haldusakt on õiguspärane või õigusvastane ning kas tegemist on sellise õigusvastasusega, mis tingib haldusakti kehtetuks tunnistamise.²³ Asjaomases põhjenduses tuleb välja tuua õiguslikud ja faktilised asjaolud, millest vaide lahendanud haldusorgan oma otsuse tegemisel lähtus.²⁴

34. Vaide rahuldamata jätmisel peab vaideotsus sisaldama ka selgitust halduskohtule kaebuse esitamise kohta (HMS § 86 lg 2 l 2).

35. HMS § 87 lg 1 sätestab, et isikul, kelle vaie jäi rahuldamata või kelle õigusi vaidemenetluses rikuti, on õigus pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras kaebusega halduskohtusse. HMS § 87 lõike 2 järgi võib halduskohtule esitatavas kaebuses nõuda vaideotsuse tühistamist:

- 1) koos nõudega, mis jäeti vaideotsusega osaliselt või täielikult rahuldamata, või
- 2) sõltumata käesoleva lõike punktis 1 nimetatud nõude esitamisest, kui vaideotsusega on isiku õigusi rikutud muul viisil kui vaide osaline või täielik rahuldamata jätmine.

¹⁹ RKHKo 28.04.2009, nr 3-3-1-30-09, p 14.

²⁰ Haldusmenetluse seaduse eelnõu - 456 SE - seletuskiri, kättesaadav arvutivõrgus: <http://www.riigikogu.ee>.

²¹ RKHKo 05.11.2008. a, nr 3-3-1-49-08, p 9.

²² RKHKo 28.04.2009, nr 3-3-1-30-09, p 15.

²³ RKHKo 28.04.2009, nr 3-3-1-30-09, p 15.

²⁴ 13 Vene, E. Vaideotsuse vorm. – Aedmaa, A. jt. Haldusmenetluse käsiraamat. Tartu, 2004, lk 424.

Eelnev tähendab seda, et isik võib nõuda halduskohtus vaideotsuse tühistamist ja ühtlasi vaidlustada algset haldusakti, st haldusakti, mille kehtetuks tunnistamist ta nõudis vaidlusaluse korras. Vaidlustatud haldusakti osas kaebuse rahuldamisel kuulub kohtus rahuldamisele ka vaideotsuse suhtes esitatud kaebus. Samuti võib isik esitada kaebuse üksnes vaideotsuse peale, kui see rikub tema õigusi, sõltumata vaide esemest.

36. Eelnevast tulenevalt soovitan vallavalitsusel edaspidiselt järgida vaide läbivaatamise tähtaega ja märkida vaideotsuses korrektne selgitus halduskohtule kaebuse esitamise kohta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel